

men jeg maa tilstaa, at, efter den Maade, hvorpaa Udvalget nu har stillet sig, ser jeg endnu en lang sørgelig Fremtid for denne Sag. Det er „Organisffskolen i Skaarup“. Det er jo Tilfældet, at dette Spørgsmaal om Organisffskolen, hvis jeg ikke husker meget seil, første Gang kom frem i 1861 — saalænge er det siden — og da var der Noget, som man paa en eller anden Maade stødte an imod; man fandt ikke, at der var taget tilbørlig Hensyn i en eller anden Retning. Kort sagt, det blev modtaget som en saare uvelkommen Gæst af det daværende Folkething og viist ud af Døren, og saa gif der nogen Tid hen, i hvilken man derefter kom til at se Sagen fra en anden Side, idet man sagde: Er man saa uhøflig imod os, naar vi komme ind ad Døren paa en høflig Maade, skulle vi tage Sagen fat paa en anden Maade og gaa til Domstolene. Dertil sagdes der dengang: Ja, lad dem det, det bryde vi os ikke om, de have ingen Ret. Den daværende Kultusminister erklærede, at de havde denne Ret; men det hjalp ikke Noget, man paastod, at det nok skulde vise sig, at de ikke havde den. Sagen gif nu denne Vej, og endelig møder man den igjen, efter at det var kommet til en Overretsdøm, som sagde, at de havde en saa indlysende Ret overfor Ministeriet, at man ikke fandt Andet, end at Ministeriet maatte betale Processens Omkostninger, og da man hørte Kammeradvokaten, syntes han at være ligesom noget ide ved Tanken om at skulle have videre med denne Process at gjøre, naar Talen var om at bringe Sagen ind for Høiesteret. Justitsministeren erklærede, at det var aldeles umuligt at faae nogen anden Dom, og jeg tillader mig ogsaa at tro, at jeg kunde have min Mening om denne Sag; jeg maa sige, at jeg ikke har set nogen Sag, der havde mindre Udfigt til at vindes end den. Da Sagen imidlertid kom for her, var der Nogle, som desuagtet holdt Kontenancen, om jeg saa tør sige, og mente, at man skulde gaa til Høiesteret, uagtet man havde Udfigt til at komme i meget betydelige Udgifter, som ikke vilde fremme Bygningen af Skolen; men Resultatet blev dog, at man til syvende og sidst kom til den Erkjendelse, at det ikke var den rette Vej at gaa — at komme til Domstolene mere. Naar man nu imidlertid har en Dom for, at man skal opfylde en vis Forpligtelse, saa betragter man det som en given Sag, at man maa opfylde denne Forpligtelse, og man kan da ogsaa i alt Fald tvinges dertil, hvis man ikke gjør det. Imidlertid fandt Udvalget den Gang — eller Resultatet blev jo, at Folkethinget ogsaa fandt det — at man ikke kunde give det Beløb, som var krævet til denne Skole, men derimod vilde give et mindre Beløb, nemlig 2,500 Rd. Man anvendte her den samme Sætning, som jeg nylig berørte i store Almindelighed, idet man sagde: 2,500 Rd. ere nok, de maa vel kunne indrette Skolen for dette Beløb. De forlangte nu 5,400 Rd., men man siger, at

det er for meget, den skal bygges for disse 2,500. Men nu er det jo vist, at Ministeriet ikke selv kan bygge den, og man maa altsaa have Nogen, der vil gaa ind paa at bygge den for denne Sum. Den eneste Vej, man kunde gaa, var at henvende sig til Skaarup Kommune og sige: I maa have lettere ved at gjøre det, vi ville udbetale samlet 2,500 Rd., naar I ville bygge den. Men de sagde da: Nei, Tak; det vilde de ikke indlade sig paa. Vi sagde da: Er det ikke muligt at bygge Skolen anderledes, og der blev hørt forskjellige Autoriteter, som Bygningsinspektøren, Seminariebestyrelsen o. s. v., om der var noget som helst Overflødig, og der kom ogsaa afskillige Tegninger og Overlag, som viste, hvor fordringsløs Skolen skulde være; men de sagde: Det er ikke muligt; altsaa maa vi komme igjen med dette Beløb. Nu siger Udvalget: Vi kunne ikke gaa ind paa dette Forslag, der foreligger ikke nøiere Oplysninger; allerede i en tidligere Tid forlangte man dette Beløb af 5,000 Rd. med et Tillæg, som de forhøjede Priser gjøre fornødent, af 400 Rd. men vi have ikke set gennemgaaende Oplysninger om, hvad der vil gaa med. Nu kan det jo ikke negtes, at vedkommende Bygningsinspektør siger, at det er ham umuligt akkurat at nævne, hvor Meget der gaar med dertil; men jeg holder mig overbevist om, at man ikke vil gaa ind paa at overtage Skolen til Udførelse, med mindre man erholder det Tillæg, som paa Grund af Prisstigningen er høist nødvendigt. Men efter den Opfordring, jeg fik fra Udvalgets Side, har jeg paany forlangt detaillerede Oplysninger om Sagens Tilstand. Nu indtræder den ubehagelige Omstændighed, at det nu er 6,000 Rd., og saa siger Udvalget, at det vil gaa til 3,000 Rd., og det fører til, at Sagen saa endes dermed. Men jeg tillader mig at tro, at Sagen ikke endes dermed; thi efter dette Tilbud staa vi jo akkurat paa samme Maade som før. Jeg skal ogsaa overlade Udvalget disse sidste Oplysninger; men, saa vidt det er muligt at skjønne, er der ikke deri noget Forlangende, der kan kaldes overdrevent. Om man nu ogsaa kunde tænke sig, at disse Kun kunde indskrænkes Noget, saa negter jeg ikke — og det udtalte jeg forrige Gang —, at for mig er der noget Betynderligt i det hele Forhold. Det er nu 100 Aar siden, at en gammel, velbefæhndt dansk Dame stiftede denne Skole af Kjærlighed til Skolen, fordi hun saae, hvor mange Børn der gif hen uden Undervisning, og da, som hun sagde, Børnene her ere saa talrige og Vereren kun een; hun gav ogsaa en for den Tid meget betydelig Sum, for at Skolen skulde vedligeholdes. Og nu gaar der 100 Aar, og Staten har overtaget Skolen med udtryffeligt Forpligtelse til Vedligeholdelse. Det forekommer mig nu mærkeligt, at man vil gjøre saa overordentlige Vanskeligheder ved at opfylde denne Forpligtelse, selv om man skulde finde, at det var muligt at